

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 18. toukokuuta 2018
(OR. en)

9054/18

Toimielinten välinen asia:
2017/0312 (NLE)

RECH 187
COMPET 320
ATO 29

ILMOITUS

Lähtettäjä:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)
Vastaanottaja:	Neuvosto
Ed. asiak. nro:	8695/18 RECH 170 COMPET 283 ATO 25 + REV 1 + ADD 1 + ADD 2
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON ASETUKSEKSI tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa Horisontti 2020 täydentävästä Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2019–2020) – <i>Yleisnäkemys</i>

---

1. Komissio toimitti 1. joulukuuta 2017 neuvostolle ehdotuksensa neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa Horisontti 2020 täydentävästä Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2019–2020)¹.

---

¹ Asiak. 15387/17 + ADD1.

2. Euroopan atomienergiayhteisön (Euratom) perustamissopimuksessa ydinalan tutkimus- ja koulutusohjelmien kesto rajataan enintään viiteen vuoteen². Näin ollen tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa Horisontti 2020 täydentävästä Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2014–2018) annetun neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1314/2013³, joka on erottamaton osa Horisontti 2020 -ohjelmaa, voimassaolo päättyy vuoden 2018 lopussa, kun taas muut Horisontti 2020 -ohjelman osat, jotka perustuvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) asiaa koskeviin määräyksiin, pysyvät voimassa vuoden 2020 loppuun. Tämän ehdotuksen tarkoitus on varmistaa ohjelman jatkuminen vuosina 2019–2020.
3. Pysyvien edustajien komitea päätti 10. tammikuuta 2018 kuulla vapaaehtoisesti Euroopan parlamenttia ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa tästä ehdotuksesta.
4. Tutkimuksen ja ydinalan yhteinen työryhmä on tarkastellut ehdotusta useissa kokouksissa, tehnyt joitakin muutoksia komission ehdotukseen ja päässyt periaatteelliseen yhteisymmärrykseen ehdotuksen tekstistä. Pysyvien edustajien komitea vahvisti yhteisymmärryksen kokouksessaan 16. toukokuuta 2018. Valtuuskuntien neuvostoa varten antamat lausumat esitetään tämän ilmoituksen lisäyksissä.
5. Edellä mainitun perusteella neuvostoa pyydetään vahvistamaan yhteisymmärrys tämän ilmoituksen liitteessä olevasta tekstistä, jotta se voisi muodostaa yleisnäkemyksen istunnossaan 28.–29. toukokuuta 2018.

---

² Euratomin perustamissopimuksen 7 artikla.

³ EUVL L 347, 20.12.2013, s. 948.

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

**tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa Horisontti 2020 täydentävästä Euroopan
atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2019–2020)**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 7 artiklan ensimmäisen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen, jonka se on tehnyt tieteellis-teknistä komiteaa kuultuaan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan atomienergiayhteisön, jäljempänä 'yhteisö', yhtenä tavoitteena on edistää elintason nostamista jäsenvaltioissa muun muassa edistämällä ja helpottamalla jäsenvaltioissa tehtävää ydinalan tutkimusta ja täydentämällä sitä toteuttamalla yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma.

- (2) Ydinalan tutkimus voi edistää yhteiskunnallista ja taloudellista hyvinvointia ja ympäristön kestävyyttä parantamalla ydinturvallisuutta, turva- ja varmuusjärjestelyjä ja säteilysuojelua. Yhtä tärkeää on se, että ydinalan tutkimus voi edistää pitkällä aikavälillä energiajärjestelmän irtautumista hiilestä turvallisella, tehokkaalla ja varmalla tavalla.
- (3) Neuvoston asetuksella (Euratom) N:o 1314/2013¹ perustetun yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelman 2014–2018, jäljempänä 'vuosien 2014–2018 ohjelma', väliarvioinnissa todettiin toiminnan jatkuva merkitys ja keskeisyys pyrittäessä ratkaisemaan haasteita, jotka liittyvät ydinturvallisuuteen, turva- ja varmuusjärjestelyihin ja ydinmateriaalivalvontaan, radioaktiivisten jätteiden huoltoon, säteilysuojeluun ja fuusioenergiaan.
- (4) Jotta voidaan varmistaa ydinalan tutkimuksen jatkuvuus yhteisön tasolla, on tarpeen vahvistaa yhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma, jäljempänä 'Euratom-ohjelma', 1 päivän tammikuuta 2019 ja 31 päivän joulukuuta 2020 väliselle ajalle. Euratom-ohjelmalla olisi oltava samat tavoitteet kuin vuosien 2014–2018 ohjelmalla ja sen olisi tuettava samaa toimintaa ja käytettävä samaa toteuttamistapaa, joka on osoittautunut tehokkaaksi ja tarkoituksenmukaiseksi ohjelman tavoitteiden saavuttamisen kannalta.
- (5) Euratom-ohjelma edistää ydinalan tutkimusta tukemalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1291/2013² perustetun tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman "Horisontti 2020", jäljempänä 'Horisontti 2020 -puiteohjelma', tavoitteiden saavuttamista ja helpottaa Eurooppa 2020 -strategian täytäntöönpanoa sekä eurooppalaisen tutkimusalueen luomista ja toimintaa.

---

¹ Neuvoston asetus (Euratom) N:o 1314/2013, annettu 16 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaa Horisontti 2020 täydentävästä Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelmasta (2014–2018) (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 948).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1291/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta "Horisontti 2020" (2014–2020) ja päätöksen N:o 1982/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 104).

- (6) Ydinenergia voi potentiaalisesti vaikuttaa energiahuoltoon ja taloudelliseen kehitykseen, mutta toisaalta vakavat ydinonnettomuudet voivat vaarantaa ihmisten terveyden. Euratom-ohjelmassa olisi sen vuoksi kiinnitettävä mahdollisimman suurta huomiota ydinturvallisuuteen ja tarvittaessa turva- ja varmuusjärjestelyihin, joita Yhteinen tutkimuskeskus (Joint Research Centre), jäljempänä 'JRC', käsittelee.
- (7) Neuvoston 28 päivänä helmikuuta 2008 Brysselissä pidetyssä istunnossa annetuissa päätelmissä esitetyllä Euroopan strategisella energiateknologiasuunnitelmalla, jäljempänä 'SET-suunnitelma', vauhditetaan vähähiilisten energiateknologioiden valikoiman kehittämistä. Eurooppa-neuvosto sopi 4 päivänä helmikuuta 2011 pitämässään kokouksessa, että unioni ja sen jäsenvaltiot edistävät investointeja uusiutuviin energialähteisiin sekä turvallisiin ja kestäviin vähähiilisiin teknologioihin ja keskittyvät SET-suunnitelmassa asetettujen, teknologiaa koskevien ensisijaisten tavoitteiden toteuttamiseen. Kukin jäsenvaltio voi vapaasti päättää, mitä teknologiaa se tukee.
- (8) Koska kaikilla jäsenvaltioilla on ydinlaitoksia tai ne käyttävät radioaktiivisia materiaaleja erityisesti lääketieteellisiin tarkoituksiin, neuvosto on todennut 1 ja 2 päivänä joulukuuta 2008 Brysselissä pidetyssä istunnossa antamissaan päätelmissä, että ydinalan osaamista on pidettävä jatkuvasti yllä erityisesti asianmukaisella koulutuksella, joka kytkeytyy tutkimukseen ja jota koordinoidaan yhteisön tasolla.
- (9) Kunkin jäsenvaltion asiana on valita, hyödyntääkö se ydinvoimaa, mutta on myös todettava, että ydinenergialla on eri jäsenvaltioissa erilainen merkitys.
- (10) Allekirjoittamalla kansainvälistä lämpöydinkoereaktoria (ITER) koskevan hankkeen yhteisestä toteutuksesta vastaavan fuusioenergia-alan kansainvälisen ITER-järjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen³ yhteisö on sitoutunut osallistumaan ITER-hankkeen toteuttamiseen ja sen tulevaan käyttöön. Yhteisön osuutta hallinnoidaan neuvoston päätöksellä 2007/198/Euratom⁴ ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten perustetun eurooppalaisen yhteisyrityksen, jäljempänä 'Fusion for Energy -yhteisyritys', kautta.

---

³ EUVL L 358, 16.12.2006, s. 62.

⁴ Neuvoston päätös 2007/198/Euratom, tehty 27 päivänä maaliskuuta 2007, eurooppalaisen yhteisyrityksen perustamisesta ITERiä ja fuusioenergian kehittämistä varten sekä etujen myöntämisestä perustettavalle yhteisyritykselle (EUVL L 90, 30.3.2007, s. 58).

- (11) Jotta fuusiosta voi tulla uskottava vaihtoehto kaupallisessa energiantuotannossa, on ensinnäkin tarpeen huolehtia siitä, että ITERin rakentaminen saatetaan päätökseen aikataulun mukaisesti ja että sen toiminta aloitetaan onnistuneesti. Toiseksi on tarpeen laatia kunnianhimoinen mutta realistinen etenemissuunnitelma sähköntuotannon aloittamiseksi vuoteen 2050 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää Euroopan fuusio-ohjelman suuntaamista niin, että perustetaan yhteinen toimintaohjelma, jolla tämä etenemissuunnitelma pannaan täytäntöön. Jotta käynnissä olevan fuusiotutkimustoiminnan saavutukset ja fuusioalan sidosryhmien pitkäaikaiset sitoumukset kuten myös niiden välinen yhteistyö voitaisiin turvata, on varmistettava yhteisön tuen jatkuvuus. Olisi keskityttävä enemmän ensisijaisesti ITERiä tukeviin toimiin mutta myös demonstraatioreaktorin kehittämiseen, mukaan lukien tarvittaessa yksityisen sektorin aiempaa laajempi osallistuminen. Tämä rationalisointi ja uudelleensuuntaaminen olisi toteutettava vaarantamatta Euroopan johtajuutta fuusiotutkimusyhteisössä.
- (12) JRC:n olisi edelleen tarjottava riippumatonta asiakaslähtöistä tieteellistä ja teknologista tukea yhteisön politiikkojen laatimiselle, kehittämiselle, täytäntöönpanolle ja seurannalle erityisesti ydinturvallisuuteen sekä turva- ja varmuusjärjestelyihin liittyvässä tutkimuksessa ja koulutuksessa. Henkilöresurssien optimoimiseksi ja päällekkäisen tutkimustoiminnan välttämiseksi unionissa olisi kaikki JRC:n toteuttamat uudet toimet analysoitava niiden johdonmukaisuuden tarkistamiseksi jäsenvaltioissa jo olemassa olevien toimien kanssa. Horisontti 2020 -puiteohjelman turvallisuusnäkökohdat olisi rajattava JRC:n suoriin toimiin.
- (13) JRC:n olisi jatkettava lisäresurssien tuottamista kilpailutetun toiminnan kautta. Tähän sisältyvät osallistuminen Euratom-ohjelman epäsuoriin toimiin, ulkopuolisille asiakkaille tehtävä työ ja, vähemmässä määrin, teollis- ja tekijänoikeuksien hyödyntäminen.

- (14) Kaikkien jäsenvaltioiden edun vuoksi unionin tehtävänä on kehittää kehys, jolla tuetaan yhteistä ydinfisioteknologioiden pioneeritutkimusta ja niihin liittyvän tietämyksen luomista ja säilyttämistä ja jossa kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen, turva- ja varmuusjärjestelyihin, säteilysuojeluun ja ydinaseiden leviämisen estämiseen. Tämä edellyttää puolueetonta tutkimustietoa, jonka tuottamiseen JRC voi osallistua keskeisellä tavalla. Tämä on tuotu esille komission Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle 6 päivänä lokakuuta 2010 antamassa tiedonannossa "Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahanke Innovaatiounioni", jossa komissio on esittänyt aikomuksensa hankkia entistä vankempaa tutkimustietoa poliittisen päätöksenteon perustaksi hyödyntämällä JRC:tä. JRC aikoo vastata tähän haasteeseen keskittämällä ydinturvallisuutta ja turva- ja varmuusjärjestelyjä koskevan tutkimuksensa unionin politiikan painopisteisiin.
- (15) Jotta voitaisiin tiivistää tieteen ja yhteiskunnan välisiä suhteita ja vahvistaa kansalaisten luottamusta tieteeseen, Euratom-ohjelmassa olisi edistettävä kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan asiantuntevaa osallistumista tutkimus- ja innovaatiokysymyksiin edistämällä tiedekasvatusta, asettamalla tieteellinen tietämys helpommin saataville, kehittämällä vastuullisia tutkimus- ja innovaatiolinjauksia, joissa otetaan huomioon kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan huolenaiheet ja odotukset, sekä helpottamalla kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista Euratom-ohjelman toimiin.
- (16) Euratom-ohjelmaa täytäntöön pantaessa olisi otettava huomioon tieteen, teknologian, teollisuuden, politiikkojen ja yhteiskunnan kehittyvät mahdollisuudet ja tarpeet. Tutkimuslinjaukset olisi vahvistettava läheisessä yhteistyössä kaikkien asianomaisten alojen sidosryhmien kanssa, ja niiden olisi oltava riittävän joustavia tulevan kehityksen huomioon ottamiseksi. Ulkopuolisia tahoja voitaisiin kuulla Euratom-ohjelman täytäntöönpanon aikana, ja tässä yhteydessä olisi myös hyödynnettävä asianmukaisia rakenteita, kuten eurooppalaisia teknologiayhteisöjä.

- (17) Komissio sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitea järjestivät Brysselissä 26 ja 27 päivänä helmikuuta 2013 symposiumin, jonka aiheena olivat ydinfisiotutkimuksen hyödyt ja rajoitukset vähähiilisen talouden kannalta. Symposiumia edelsi monialainen tutkimus, johon osallistui muun muassa energian, talouden ja yhteiskuntatieteiden alojen asiantuntijoita. Käytyjen keskustelujen tuloksena todettiin, että ydinalan tutkimusta on jatkettava Euroopan tasolla.
- (18) Euratom-ohjelman olisi osaltaan lisättävä tutkijan ammatin houkuttelevuutta unionissa. Eurooppalainen tutkijoiden peruskirja ja tutkijoiden työhönoton säännöstö⁵ sekä eurooppalaisen tutkimusalueen puitteissa määritellyt muut asiaan liittyvät ohjeet olisi otettava asianmukaisesti huomioon kunnioittaen kuitenkin niiden vapaaehtoista luonnetta.
- (19) Euratom-ohjelmaan sisältyvissä toimissa olisi pyrittävä edistämään naisten ja miesten tasa-arvoa tutkimuksessa ja innovoinnissa puuttamalla erityisesti sukupuolten välisen epätasapainon taustalla oleviin syihin, hyödyntämällä täysimääräisesti sekä nais- että miestutkijoiden potentiaali ja ottamalla sukupuolten tasa-arvo huomioon hankkeiden sisällössä tutkimuksen laadun parantamiseksi ja innovoinnin edistämiseksi. Toimissa olisi myös pyrittävä soveltamaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 8 artiklan mukaisia naisten ja miesten tasa-arvoa koskevia periaatteita.
- (20) Euratom-ohjelmasta tuettavissa tutkimus- ja innovointitoimissa olisi kunnioitettava eettisiä perusperiaatteita. Ohjelmassa olisi tarvittaessa otettava huomioon luonnontieteiden ja uusien teknologioiden etiikkaa käsittelevän eurooppalaisen työryhmän lausunnot energiakysymyksistä. Tutkimustoiminnassa olisi myös otettava huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 13 artikla ja vähennettävä eläinten käyttöä tutkimuksissa ja kokeissa pyrkien viime kädessä korvaamaan eläinten käyttö. Kaikki toimet olisi toteutettava siten, että varmistetaan ihmisten terveyden korkeatasoinen suojeleminen.

---

⁵ Komission suositus, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2005, eurooppalaisesta tutkijoiden peruskirjasta ja tutkijoiden työhönoton säännöstöstä (EUVL L 75, 22.3.2005, s. 67).

- (21) Suurempaan vaikutukseen olisi pyrittävä myös yhdistämällä Euratom-ohjelman ja yksityisen sektorin rahoitusta julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksissa keskeisillä aloilla, joilla tutkimus ja innovointi voivat edistää unionin laajempia kilpailukykytavoitteita. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä pienten ja keskisuurten yritysten osallistumiseen.
- (22) Euratom-ohjelmassa olisi edistettävä kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä erityisesti turvallisuuden alalla yhteisen edun ja vastavuoroisen hyödyn pohjalta etenkin ydinturvallisuuden jatkuvan parantamisen edistämiseksi.
- (23) Jotta voidaan säilyttää tasavertaiset toimintaedellytykset kaikille sisämarkkinoilla toimiville yrityksille, Euratom-ohjelmasta myönnettävän rahoituksen olisi oltava sopusoinnussa valtiontukisääntöjen kanssa julkisten menojen tehokkuuden varmistamiseksi ja sellaisten markkinavääristymien kuten yksityisten varojen syrjäyttämisen, tehottomien markkinarakenteiden syntyminen ja tehottomien yritysten toiminnassa pysymisen estämiseksi.
- (24) Eurooppa-neuvosto totesi 4 päivänä helmikuuta 2011 antamissaan päätelmissä, että unionin tutkimusrahoituksessa on tarpeen omaksua uusi lähestymistapa valvontaan ja riskinhallintaan, ja peräänkuulutti uudenlaista tasapainoa yhtäältä luottamuksen ja valvonnan sekä toisaalta riskinoton ja riskien välttämisen välille. Euroopan parlamentti peräänkuulutti tutkimuspuiteohjelmien täytäntöönpanon yksinkertaistamisesta 11 päivänä marraskuuta 2010 antamassaan päätöslauselmassa⁶ hallinnoinnin ja rahoituksen käytännön yksinkertaistamista ja totesi, että unionin tutkimusrahoituksen hallinnoinnin olisi oltava osallistujiin päin selvemmin luottamukseen perustuvaa ja riskisietoisempaa.
- (25) Unionin taloudellisia etuja olisi menojen hallinnoinnin kaikissa vaiheissa suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joihin kuuluvat sääntöjenvastaisuuksien ehkäiseminen, havaitseminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja tarpeen mukaan seuraamukset. Tarkistetun valvontastrategian, jossa keskitytään virhemäärien alentamisen sijaan enemmänkin riskiperusteiseen valvontaan ja petostentorjuntaan, pitäisi keventää osallistujien valvontataakkaa.

---

⁶ EUVL C 74 E, 13.3.2012, s. 34.

- (26) On tärkeää varmistaa, että Euratom-ohjelman varainhoito on moitteetonta ja että ohjelma on toteutukseltaan mahdollisimman tehokas ja käyttäjäystävällinen. Samanaikaisesti on syytä varmistaa Euratom-ohjelman oikeusvarmuus ja helppo hyödynnettävyys kaikkien osallistujien kannalta. On tarpeen varmistaa, että noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012⁷, jäljempänä 'varainhoitoasetus', asiaan liittyviä säännöksiä sekä yksinkertaistamista ja parempaa sääntelyä koskevia vaatimuksia.
- (27) Jotta voidaan varmistaa, että Euratom-ohjelma pannaan täytäntöön mahdollisimman tehokkaasti ja että se on yksinkertaistettujen menettelyjen ansiosta helposti kaikkien osallistujien hyödynnettävissä ja muodostaa yhtenäisen, kattavan ja selkeän kehyksen osallistujille, ohjelmaan osallistumiseen ja tutkimustulosten levittämiseen olisi sovellettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1291/2013 määritettyjä Horisontti 2020 -puiteohjelmaan sovellettavia sääntöjä tietyin mukautuksin tai poikkeuksin.
- (28) Jotta Horisontti 2020 -puiteohjelmassa perustettuja lainarahoitus- ja oman pääoman ehtoisia rahoitusvälineitä voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti säilyttäen kuitenkin Euratom-ohjelman toimien erityisluonne ja käyttäen täysimääräisesti hyväksi käytettävissä olevaa budjettia, vuosien 2014–2018 Euratom-ohjelmasta saatavien määrärahojen käyttämättä jättämisestä johtuvien kyseisistä rahoitusvälineistä saatavien palautusten tulisi suoraan hyödyttää Euratom-ohjelmaa.
- (29) On tärkeää helpottaa edelleen osallistujien tuottamien teollis- ja tekijänoikeuksien hyödyntämistä samalla kun suojellaan muiden osallistujien ja yhteisön oikeutettuja etuja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen, jäljempänä 'perustamissopimus', II luvun mukaisesti.

---

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 kumoamisesta (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

- (30) Neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1908/2006⁸ ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 139/2012⁹ nojalla perustetut ja komission hallinnoimat osallistujien takuurahastot ovat osoittautuneet tärkeäksi suojamekanismiksi, joka vähentää sellaisiin saataviin liittyviä riskejä, joita sääntöjen vastaisesti toimineet osallistujat eivät maksa takaisin. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1290/2013¹⁰ nojalla perustetun osallistujien takuurahaston olisi katettava myös toimet, joiden toteutus perustuu tähän asetukseen.
- (31) Jotta voidaan varmistaa Euratom-ohjelman epäsuorien toimien yhdenmukaiset toteuttamisedellytykset, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovalta hyväksyä työohjelmia ja päätös epäsuorien toimien rahoituksen hyväksymisestä. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹¹ mukaisesti.
- (32) Euratom-ohjelman tavoitteiden saavuttaminen toiminnan eri aloilla edellyttää monialaisten toimien tukemista sekä Euratom-ohjelman puitteissa että yhdessä Horisontti 2020 -puiteohjelman toimien kanssa.

---

⁸ Neuvoston asetus (Euratom) N:o 1908/2006, annettu 19 päivänä joulukuuta 2006, säännöistä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista Euroopan atomienergiayhteisön seitsemännen puiteohjelman toimiin sekä tutkimustulosten levittämistä (2007–2011) (EUVL L 400, 30.12.2006, s. 1).

⁹ Neuvoston asetus (Euratom) N:o 139/2012, annettu 19 päivänä joulukuuta 2011, säännöistä, jotka koskevat yritysten, tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen osallistumista Euroopan atomienergiayhteisön puiteohjelman epäsuoriin toimiin sekä tutkimustulosten levittämistä (2012–2013) (EUVL L 47, 18.2.2012, s. 1).

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1290/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020 (2014–2020) osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 1906/2006 kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 81).

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä, (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (33) Tehokas suorituskyvyn hallinta, mukaan lukien arviointi ja seuranta, edellyttää sellaisten yksittäisten suorituskykyindikaattoreiden kehittämistä, joita voidaan mitata aikajanalla, jotka ovat realistisia ja vastaavat toiminnan perusajatusta ja jotka ovat merkityksellisiä tavoitteiden ja toimien asianmukaisen tärkeysjärjestyksen kannalta. Euratom-ohjelman täytäntöönpanon ja seurannan sekä eurooppalaisen tutkimusalueen edistymisen, saavutusten ja toiminnan seurannan välille olisi luotava asianmukaiset koordinoitimekanismit.
- (34) Komission päätöksellä 96/282/Euratom¹² perustettua JRC:n johtokuntaa on kuultu JRC:n suorien toimien tieteellisestä ja teknisestä sisällöstä.
- (35) Oikeusvarmuuden vuoksi neuvoston asetus (Euratom) N:o 1314/2013 olisi kumottava.
- (36) Euroopan parlamentilta ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealta on vapaaehtoisesti pyydetty lausuntoa¹³,

---

¹² Komission päätös 96/282/Euratom, tehty 10 päivänä huhtikuuta 1996, yhteisen tutkimuskeskuksen uudelleenjärjestelystä (EYVL L 107, 30.4.1996, s. 12).

¹³ EUVL C , s. .

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

I OSASTO
PERUSTAMINEN

1 artikla
Perustaminen

Tällä asetuksella perustetaan 1 päivän tammikuuta 2019 ja 31 päivän joulukuuta 2020 väliseksi ajaksi Euroopan atomienergiayhteisön tutkimus- ja koulutusohjelma, jäljempänä 'Euratom-ohjelma', ja vahvistetaan kyseiseen ohjelmaan osallistumista koskevat säännöt, myös ne, jotka koskevat osallistumista tämän asetuksen mukaisesti myönnettyjen varojen hoitamisesta vastaavien rahoituselinten ohjelmiin sekä toimiin, joiden toteutus perustuu yhdessä sekä tähän asetukseen että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 1291/2013 perustettuun tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti 2020 puiteohjelmaan, jäljempänä 'Horisontti 2020' -puiteohjelma.

2 artikla
Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- a) 'tutkimus- ja innovointitoimilla' tutkimukseen, teknologian kehittämiseen, demonstrointiin ja innovointiin liittyvien toimien koko kirjoa, mukaan lukien kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen, tulosten levittäminen ja optimointi sekä tutkijoiden koulutuksen ja liikkuvuuden edistäminen Euroopan atomienergiayhteisössä, jäljempänä 'yhteisö';
- b) 'suorilla toimilla' komission Yhteisen tutkimuskeskuksensa, jäljempänä 'JRC', kautta toteuttamia tutkimus- ja innovointitoimia;
- c) 'epäsuorilla toimilla' osallistujien toteuttamia tutkimus- ja innovointitoimia, joihin unioni tai yhteisö, jäljempänä 'unioni', myöntää rahoitustukea;

- d) 'julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudella' kumppanuutta, jossa yksityisen sektorin kumppanit, yhteisö ja tarvittaessa muut kumppanit, kuten julkisoikeudelliset yhteisöt, sitoutuvat yhdessä tukemaan tutkimus- ja innovointiohjelman tai -toimien kehittämistä ja täytäntöönpanoa;
- e) 'julkisen sektorin sisäisellä kumppanuudella' kumppanuutta, jossa paikallisen, alueellisen, kansallisen tai kansainvälisen tason julkisoikeudelliset yhteisöt tai yhteisöt, jotka suorittavat julkisen palvelun tehtäviä, sitoutuvat yhdessä yhteisön kanssa tukemaan tutkimus- ja innovointiohjelman tai -toimien kehittämistä ja täytäntöönpanoa.

3 artikla **Tavoitteet**

1. Euratom-ohjelman yleisenä tavoitteena on ydinalan tutkimuksen ja koulutuksen toteuttaminen siten, että painopisteenä on ydinturvallisuuden jatkuva parantaminen, turva- ja varmuusjärjestelyt ja säteilysuojelu, erityisesti, jotta voitaisiin edistää pitkällä aikavälillä energiajärjestelmän irtautumista hiilestä turvallisella, tehokkaalla ja varmalla tavalla. Yleinen tavoite toteutetaan liitteessä I määritetyillä suorilla ja epäsuorilla toimilla, joilla pyritään tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa määriteltyihin erityistavoitteisiin.
2. Euratom-ohjelman epäsuorien toimien erityistavoitteita ovat seuraavat:
  - a) ydinjärjestelmien turvallisuuden tukeminen;
  - b) loppujätteen huollon turvallisten pitemmän aikavälin ratkaisujen kehitystyön edistäminen; näihin kuuluvat muun muassa geologinen loppusijoitus sekä erottelu ja transmutaatio;
  - c) ydinalan asiantuntemuksen ja huippuosaamisen kehittämisen ja kestävyiden tukeminen unionissa;

- d) säteilysuojelun ja säteilyyn liittyvien lääketieteellisten sovellusten kehittämisen tukeminen, mukaan lukien radioisotooppien turvallinen ja turvattu saanti ja käyttö;
- e) eteneminen kohti fuusion energialähdekäytön toteutettavuuden demonstrointia hyödyntämällä nykyisiä ja tulevia fuusiolaitteita;
- f) perustan luominen tuleville fuusiovoimalaitoksille kehittämällä materiaaleja, teknologioita ja konsepteja;
- g) innovoinnin ja teollisuuden kilpailukyvyn edistäminen;
- h) yleiseurooppalaisesti merkittävien tutkimusinfrastruktuurien käyttömahdollisuuksien ja käytön varmistaminen.

3. Euratom-ohjelman suorien toimien erityistavoitteita ovat seuraavat:

- a) ydinturvallisuuden parantaminen, mukaan lukien ydinreaktoreiden ja -polttoaineen turvallisuus, ydinjätehuolto, johon kuuluvat muun muassa geologinen loppusijoitus, erottelu ja transmutaatio, käytöstäpoisto sekä hätätilavalmius, käytöstäpoisto sekä hätätilavalmius;
- b) ydinalan turva- ja varmuusjärjestelyjen parantaminen, mukaan lukien ydinmateriaalivalvonta, ydinaseiden leviämisen estäminen, ydinmateriaalien laittoman kaupan torjunta ja forensinen ydinmateriaalitutkinta;
- c) ydinalan tieteellisen huippuosaamisen lisääminen standardointia varten;
- d) tietämyksen hallinnan ja koulutuksen edistäminen;
- e) ydinturvallisuutta ja turva- ja varmuusjärjestelyjä koskevan unionin politiikan tukeminen.

JCR:n johtokunnan on analysoitava kaikki JRC:n uudet toimet tarkistaakseen niiden johdonmukaisuuden jäsenvaltioissa olemassa olevien toimien kanssa.

4. Euratom-ohjelman täytäntöönpanossa varmistetaan, että tuettavat painopistealueet ja toimet ovat merkityksellisiä muuttuvien tarpeiden kannalta ja että niissä otetaan huomioon tieteen, teknologian, innovoinnin, poliittisen päätöksenteon, markkinoiden ja yhteiskunnan muuttuva luonne tarkoituksena optimoida henkilöresurssit ja määrärahat sekä välttää ydinalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan päällekkäisyys unionissa.
5. Edellä 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa erityistavoitteissa voidaan ottaa huomioon Euratom-ohjelman täytäntöönpanon aikana esiin nousevat uudet ja ennakoimattomat tarpeet. Näitä voivat olla uusien mahdollisuuksien, kriisien ja uhkien tai uusien unionin politiikkojen kehittämistarpeiden edellyttämät toimet, jos ne ovat asianmukaisesti perusteltuja, sekä sellaisten toimien pilotointi, joita kaavaillaan tuettaviksi tulevista ohjelmista.

4 artikla
Talousarvio

1. Euratom-ohjelman täytäntöönpanoa varten varatut rahoituspuitteet ovat 770 220 000 euroa. Määrä jakautuu seuraavasti:
  - a) fuusion tutkimus- ja kehittämisohjelman epäsuorat toimet 349 834 000 euroa;
  - b) ydinfissiota, ydinturvallisuutta ja säteilysuojelua koskevat epäsuorat toimet 151 579 000 euroa;
  - c) suorat toimet 268 807 000 euroa.

Komission hallintomenojen osuus saa Euratom-ohjelman epäsuorien toimien toteutuksen yhteydessä olla keskimäärin enintään 6 prosenttia Euratom-ohjelman keston aikana.

2. Euratom-ohjelman rahoituskehyksestä voidaan kattaa menoja, jotka liittyvät ohjelman hallintoon ja sen tavoitteiden saavuttamisen edellyttämiin valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimiin ja erityisesti selvityksiin ja asiantuntijatapaisiin siltä osin kuin ne liittyvät tämän asetuksen yleisiin tavoitteisiin. Lisäksi siitä voidaan kattaa menoja, jotka liittyvät tietojen käsittelyä ja vaihtoa palveleviin tietotekniikkaverkkoihin, sekä muita teknisen ja hallinnollisen tuen menoja, joita komissiolle aiheutuu Euratom-ohjelman hallinnosta. Jatkuvia ja toistuvia toimia, kuten valvontaa, tarkastusta ja tietotekniikkaverkostoja, varten tarvittavat menot katetaan 1 kohdassa määriteltyjen komission hallintomenojen rajoissa.
3. Tarvittaessa ja perustelluissa tapauksissa talousarvioon voidaan ottaa määrärahoja myös vuoden 2020 jälkeen toteutuvia teknisen ja hallinnollisen tuen menoja varten sellaisten toimien hallintoa varten, joita ei ole saatettu päätökseen 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä.
4. Jos suorilla toimilla edistetään sellaisten tahojen käynnistämiä aloitteita, joille komissio on antanut täytäntöönpanotehtäviä 6 artiklan 2 kohdan ja 15 artiklan mukaisesti, tällaista osuutta ei pidetä osana näihin aloitteisiin osoitettua rahoitusta.
5. Talousarviositoumukset voidaan jakaa vuosieriin. Komissio tekee vuosittain kutakin vuosierää koskevan sitoumuksen ottaen huomioon rahoitustukea saavien toimien edistymisen, arvioidut rahoitustarpeet ja käytettävissä olevat talousarviomäärärahat.

5 artikla
Kolmansien maiden assosioituminen

1. Euratom-ohjelmaan voivat assosioitua:
  - a) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat kunkin maan osalta puitesopimuksissa ja assosiaationeuvostojen päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen unionin ohjelmiin osallistumista koskevien yleisten periaatteiden sekä yleisten ehtojen ja edellytysten mukaisesti;
  - b) Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenet tai Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat ja alueet jotka täyttävät kaikki seuraavat perusteet:
    - i) hyvät tiede-, teknologia- ja innovointivalmiudet;
    - ii) aikaisemmin saavutetut hyvät tulokset osallistumisesta unionin tutkimus- ja innovointiohjelmiin;
    - iii) teollis- ja tekijänoikeuksien oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu;
  - c) seitsemänteen Euratom-puiteohjelmaan tai Euratomin tutkimus- ja koulutusohjelmaan (2014–2018) assosioituneet maat tai alueet.
2. Erityiset ehdot ja edellytykset, jotka koskevat assosioituneiden maiden osallistumista Euratom-ohjelmaan, mukaan lukien assosioituneen maan bruttokansantuotteeseen perustuva rahoitusosuus, määritetään unionin ja assosioituneiden maiden välisissä kansainvälisissä sopimuksissa.

II OSASTO
TÄYTÄNTÖÖNPANO

I LUKU

Täytäntöönpano, hallinto ja tukimuodot

6 artikla

Hallinto ja yhteisön tukimuodot

1. Euratom-ohjelma pannaan täytäntöön epäsuorilla toimilla, joita varten käytetään yhtä tai useampaa varainhoitoasetuksessa säädettyä rahoitusmuotoa, erityisesti avustuksia, palkintoja, hankintoja ja rahoitusvälineitä. Yhteisön tuki käsittää lisäksi JRC:n toteuttamien tutkimus- ja innovointitoimien muodossa olevia suoria toimia.
2. Komissio voi antaa osan Euratom-ohjelman täytäntöönpanosta varainhoitoasetuksen 58 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen rahoituselinten tehtäväksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perustamissopimuksen 10 artiklan soveltamista.

Komissio voi myös antaa Euratom-ohjelmaan kuuluvia epäsuoria toimia Horisontti 2020 -puiteohjelman nojalla perustettujen tai siinä tarkoitettujen elinten toteutettavaksi.
3. Komissio hyväksyy epäsuorien toimien rahoitusta koskevan päätöksen tämän asetuksen 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen annettavilla täytäntöönpanosäädöksillä.

7 artikla

Osallistumista ja tutkimustulosten levittämistä koskevat säännöt

1. Oikeussubjektin osallistumiseen Euratom-ohjelman epäsuoriin toimiin sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1290/2013 vahvistettuja sääntöjä, jollei tämän artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu.
2. Asetuksen (EU) N:o 1290/2013 43 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut turvallisuussäännöt käsittävät Euratom-ohjelmassa myös perustamissopimuksen 24 artiklassa tarkoitettut jäsenvaltioiden maanpuolustukselliset edut.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1290/2013 44 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, komissio tai rahoituselin voi yhteisön rahoitusta saaneiden osallistujien tuottamien tulosten osalta kieltäytyä hyväksymästä omistusoikeuden siirtoa tai yksinomaisen tai rinnakkaislisenssin myöntämistä kolmannelle osapuolelle, joka on sijoittautunut sellaiseen kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut Euratom-ohjelmaan, jos se katsoo, että tällainen omistusoikeuden siirto tai lisenssin myöntäminen ei edistä unionin talouden kilpailukyvyyn kehittämistä tai että se on ristiriidassa eettisten periaatteiden tai turvallisuusnäkökohtien kanssa. Turvallisuusnäkökohtiin sisältyvät perustamissopimuksen 24 artiklassa tarkoitettut jäsenvaltioiden maanpuolustukselliset edut.

Poiketen siitä, mitä asetuksen (EU) N:o 1290/2013 49 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, yhteisöllä ja sen yhteisyrityksillä on yhteisön politiikkojen ja ohjelmien kehittämistä, täytäntöönpanoa ja seurantaa varten tai kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävän kansainvälisen yhteistyön asettamien velvoitteiden täyttämiseksi käyttöoikeudet yhteisön rahoitusosuuden saaneen osallistujan tuloksiin. Näihin käyttöoikeuksiin sisältyy oikeus antaa kolmansille osapuolille lupa käyttää tuloksia julkisissa hankinnoissa ja oikeus myöntää alilisenssejä, ja ne rajoittuvat muuhun kuin kaupallisessa tai kilpailutarkoituksessa tapahtuvaan käyttöön; käyttöoikeudet on myönnettävä ilman maksua.

3. Asetuksen (EU) N:o 1290/2013 mukaisesti perustetusta osallistujien takuurahastosta katetaan riskit, jotka liittyvät siihen, että osallistujien maksettaviksi tulevia summia ei saada perityksi takaisin toimista, joihin komissio tai rahoituselimet ovat myöntäneet avustuksia tämän asetuksen mukaisesti.

8 artikla

Monialaiset toimet

1. Euratom-ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi sekä Euratom-ohjelman ja Horisontti 2020 -puiteohjelman yhteisiin haasteisiin vastaamiseksi unionin rahoitusta voidaan myöntää toimille, jotka kattavat monialaisesti liitteessä I esitetyt epäsuorat toimet ja/tai toimet, joilla pannaan täytäntöön neuvoston päätöksellä 2013/743/EU¹⁴ perustettu Horisontti 2020 -puiteohjelman erityisohjelma.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettu rahoitus voidaan koota tämän asetuksen 4 artiklassa ja asetuksen (EU) N:o 1291/2013 6 artiklassa tarkoitetuista epäsuorien toimien rahoitusosuuksista ja toteuttaa yhtenä rahoitusjärjestelyinä.

9 artikla

Sukupuolten tasa-arvo

Euratom-ohjelmassa turvataan sukupuolten tasa-arvon tehokas edistäminen sekä tutkimuksen ja innovoinnin sisällön sukupuoliulottuvuuden huomioon ottaminen.

10 artikla

Eettiset periaatteet

1. Kaikissa Euratom-ohjelmaan kuuluvissa tutkimus- ja innovointitoimissa on noudatettava eettisiä periaatteita sekä asiaankuuluvaa kansallista, unionin ja kansainvälistä lainsäädäntöä, mukaan lukien Euroopan unionin perusoikeuskirja sekä Euroopan ihmisoikeussopimus ja sen lisäpöytäkirjat.

---

¹⁴ Neuvoston päätös 2013/743/EU, annettu 3 päivänä joulukuuta 2013, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti 2020 (2014–2020) täytäntöönpanoa koskevasta erityisohjelmasta.

Erityisesti on otettava huomioon suhteellisuusperiaate, oikeus yksityisyyteen, oikeus henkilötietojen suojaan, oikeus henkilön fyysiseen ja psyykkiseen koskemattomuuteen, oikeus syrjimättömyyteen ja tarve varmistaa ihmisten terveyden korkeatasoinen suojelu.

2. Euratom-ohjelman nojalla toteutettavien tutkimus- ja innovointitoimien on keskityttävä yksinomaan siviilisovelluksiin.

11 artikla

Työohjelmat

1. Komissio hyväksyy 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen annettavilla täytäntöönpanosäädöksillä epäsuorien toimien täytäntöönpanoa koskevia työohjelmia. Tällaisten työohjelmien on mahdollistettava alhaalta ylöspäin etenevät lähestymistavat, joilla pyritään tavoitteisiin innovatiivisesti.

Työohjelmissa on määritettävä keskeiset toimien täytäntöönpanoa koskevat osatekijät varainhoitoasetuksen mukaisesti, mukaan lukien toimien yksityiskohtaiset tavoitteet, rahoitus ja aikataulu sekä monivuotinen lähestymistapa ja strategiset suuntaviivat seuraavia täytäntöönpanovuosia varten.

2. Suoria toimia varten komissio laatii päätöksen 96/282/Euratom mukaisesti monivuotisen työohjelman, jossa määritellään tarkemmin liitteessä I esitetyt tavoitteet ja tieteelliset ja teknologiset painopisteet sekä täytäntöönpanon aikataulu.

Tässä monivuotisessa työohjelmassa otetaan myös huomioon olennaiset tutkimustoimet, joita toteutetaan jäsenvaltioiden, assosioituneiden maiden sekä eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestöjen toimesta. Työohjelma päivitetään tarpeen mukaan.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa työohjelmissa on otettava huomioon tieteen, teknologian ja innovoinnin nykytila kansallisella, unionin ja kansainvälisellä tasolla sekä alan poliittisen, yhteiskunnallisen ja markkinakehityksen nykytila. Näitä päivitetään tarpeen mukaan.
4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen työohjelmien on sisällettävä jakso, jossa määritellään 8 artiklassa tarkoitettujen monialaisten toimien.

12 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Komitea¹⁵ kokoontuu kahdessa eri kokoonpanossa, joista toisessa käsitellään Euratom-ohjelman fissioon liittyviä ja toisessa sen fuusioon liittyviä kysymyksiä.
3. Kun tähän kohtaan viitataan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklassa säädettyä tarkastelumenettelyä.
4. Kun komitean lausunto on tarkoitus hankkia kirjallista menettelyä noudattaen, tämä menettely päätetään tuloksettomana, jos komitean puheenjohtaja lausunnon antamiselle asetetussa määräajassa niin päättää tai komitean jäsenten yksinkertainen enemmistö sitä pyytää.

13 artikla

Tiedottaminen komitealle

Komissio tiedottaa säännöllisesti 12 kohdassa tarkoitettulle komitealle Euratom-ohjelman täytäntöönpanon yleisestä edistymisestä ja antaa sille ajallaan tietoja kaikista Euratom-ohjelman puitteissa ehdotetuista tai rahoitetuista epäsuorista toimista.

---

¹⁵ Euratom-ohjelman täytäntöönpanon helpottamiseksi komissio korvaa vahvistamiensa suuntaviivojen mukaisesti kunkin esityslistassa määritellyn ohjelmakomitean kokouksen osalta jäsenvaltiokohtaisesti yhden edustajan kulut sekä erityistä asiantuntemusta vaativien esityslistan kohtien osalta jäsenvaltiokohtaisesti yhden asiantuntijan tai neuvonantajan kulut.

14 artikla

Ulkopuolisten tahojen kuuleminen ja yhteiskunnan osallisuus

1. Euratom-ohjelman täytäntöönpanossa otetaan huomioon lausunnot ja kannanotot, joita saadaan tarvittaessa
  - a) Euratomin tieteellis-tekniseltä komitealta perustamissopimuksen 134 artiklan mukaisesti,
  - b) komission perustamilta riippumattomien korkean tason asiantuntijoiden neuvoantavilta ryhmiltä,
  - c) kansainvälisten tiede- ja teknologiasopimusten perusteella luoduista vuoropuhelurakenteista,
  - d) ennakoivista toimista,
  - e) kohdennetuista julkisista kuulemisista (muun muassa tarvittaessa alueellisten ja kansallisten viranomaisten tai sidosryhmien kuulemiset) sekä
  - f) läpinäkyvistä ja interaktiivisista prosesseista, joilla varmistetaan vastuullisen tieteen ja innovoinnin tukeminen.

2. Muun muassa eurooppalaisten teknologiayhteisöjen, yhteisen ohjelmasuunnittelun ja eurooppalaisten innovaatiokumppanuuksien puitteissa laaditut tutkimus- ja innovaatiolinjaukset otetaan myös kattavasti huomioon.

II LUKU

Yksittäiset toiminta-alat

15 artikla

Pienet ja keskisuuret yritykset

Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että varmistetaan pienten ja keskisuurten yritysten, jäljempänä 'pk-yritykset', sekä yleensä yksityisen sektorin riittävä osallistuminen Euratom-ohjelmaan ja ohjelman asianmukainen innovaatiovaikutus niiden suhteen. Pk-yritysten osallistumisesta on tehtävä määrällinen ja laadullinen arviointi osana arviointi- ja seurantajärjestelyjä.

16 artikla

Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet ja julkisen sektorin sisäiset kumppanuudet

Edellä 3 artiklassa määritettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi Euratom-ohjelman erityistoimet voidaan toteuttaa

- a) Euratomin perustamissopimuksen 5 luvun nojalla perustettujen yhteisyritysten avulla;
- b) "Ohjelmien yhteisrahoitustoimet" -rahoitusjärjestelyyn perustuvien julkisen sektorin sisäisten kumppanuuksien avulla;
- c) asetuksen (EU) N:o 1291/2013 25 artiklassa tarkoitettujen sopimus pohjaisten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien avulla.

17 artikla

Kansainvälinen yhteistyö kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

1. Kolmansiin maihin sijoittautuneet oikeussubjektit sekä kansainväliset järjestöt voivat osallistua Euratom-ohjelman epäsuoriin toimiin asetuksessa (EU) N:o 1290/2013 esitetyin edellytyksin. Poikkeukset tästä yleisperiaatteesta esitetään tämän asetuksen 7 artiklassa. Euratom-ohjelmassa edistetään kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa tehtävää kansainvälistä yhteistyötä, jotta voidaan

- a) vahvistaa unionin huippuosaamista ja houkuttelevuutta tutkimuksessa ja innovoinnissa sekä lisätä sen taloudellista ja teollista kilpailukykyä,
- b) vastata tuloksettaasti yhteisiin yhteiskunnallisiin haasteisiin;
- c) tukea unionin ulko- ja kehityspolitiikan tavoitteita ja täydentää ulkoisia ohjelmia ja kehitysohjelmia. Pyritään luomaan synergiaa muiden unionin politiikkojen kanssa.

2. Kohdennettuja toimia, joiden tavoitteena on edistää tiettyjen kolmansien maiden tai kolmansien maiden ryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä, toteutetaan strategisen lähestymistavan sekä yhteisen edun, yhteisten painopistealueiden ja vastavuoroisen hyödyn pohjalta ottaen huomioon näiden maiden tieteelliset ja teknologiset valmiudet ja markkinamahdollisuudet sekä odotettavissa oleva vaikutus.

Olisi edistettävä vastavuoroista pääsyä kolmansien maiden ohjelmiin. Vaikutusten maksimoimiseksi edistetään koordinoitua ja synergioiden aikaansaamista jäsenvaltioiden ja assosioituneiden maiden aloitteiden kanssa. Yhteistyön luonne voi vaihdella yksittäisten kumppanimaiden mukaan.

Yhteistyön painopisteissä otetaan huomioon unionin toimintapoliittiset mahdollisuudet yhteistyöhön kolmansien maiden kanssa ja teollis- ja tekijänoikeuksien oikeudenmukainen ja tasapuolinen kohtelu.

18 artikla

Tiedottaminen, viestintä ja tulosten hyödyntäminen ja levittäminen

1. Euratom-ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä tulosten levittämis- ja viestintätoimet katsotaan erottamattomaksi osaksi Euratom-ohjelmasta tuettavia toimia.

2. Viestintätoimiin voivat sisältyä

- a) aloitteet, joiden tavoitteena on lisätä tietoisuutta Euratom-puiteohjelmasta annettavasta rahoituksesta ja helpottaa sen saamista erityisesti sellaisilla alueilla tai senttyyppisten osallistujien keskuudessa, joiden osallistumistaso on suhteellisen alhainen;
- b) kohdennettu apu hankkeille ja konsortioille sellaisen osaamisen hankkimisessa, jonka avulla voidaan optimoida viestintä sekä tulosten hyödyntäminen ja levittäminen;
- c) aloitteet, joilla edistetään suuren yleisön kanssa käytävää vuoropuhelua ja keskustelua tieteeseen, teknologiaan ja innovointiin liittyvistä kysymyksistä ja joissa hyödynnetään sosiaalista mediaa ja muita innovatiivisia teknologioita ja menetelmiä;
- d) viestintä, joka koskee tämän asetuksen tavoitteisiin liittyviä unionin toimintapoliittisia painopisteitä; komissio toimittaa jäsenvaltioille erityisesti oikea-aikaisia ja perusteellisia tietoja.

3. Jollei perustamissopimuksesta ja asiaa koskevasta unionin lainsäädännöstä muuta johdu, levittämistoimiin voivat sisältyä

- a) toimet, joissa kootaan yhteen tuloksia useista hankkeista, mukaan lukien muista lähteistä rahoitusta saavat hankkeet, ja joiden avulla voidaan tarjota käyttöön käyttäjäystävällisiä tietokantoja ja raportteja, joissa keskeiset löydökset esitetään tiivistetysti;
- b) tulosten levittäminen poliittisille päättäjille ja standardointielimille, jotta asianomaiset tahot voisivat käyttää helpommin toimintapolitiikan kannalta merkittäviä tuloksia kansainvälisesti ja unionin tasolla sekä kansallisella ja alueellisella tasolla.

III LUKU

Valvonta

19 artikla

Valvonta ja tarkastukset

1. Tämän asetuksen täytäntöön panemiseksi luotava valvontajärjestelmä on suunniteltava siten, että sen avulla voidaan kohtuullisesti varmistaa toimintojen tuloksellisuuteen ja tehokkuuteen liittyvien riskien riittävä hallinta sekä toimintoihin liittyvien transaktioiden laillisuus ja säännönmukaisuus ottaen huomioon ohjelmien monivuotisuus ja ohjelmiin kuuluvien maksujen luonne.
2. Valvontajärjestelmässä on varmistettava tarkoituksenmukainen tasapaino luottamuksen ja valvonnan välille ja otettava huomioon valvonnasta kaikilla tasoilla erityisesti osallistujille aiheutuvat hallinnolliset ja muut kustannukset siten, että Euratom-ohjelman tavoitteet voidaan saavuttaa ja että siihen voidaan houkutella parhaat huippututkijat ja innovatiivisimmat yritykset.
3. Tässä valvontajärjestelmässä Euratom-ohjelman epäsuorien toimien menojen tarkastusstrategia perustuu tilintarkastukseen, joka tehdään koko ohjelman alalta valitusta edustavasta otoksesta menoja. Tätä edustavaa otosta on täydennettävä tarkastamalla valikoidusti menoja, jotka otetaan tarkasteluun niitä koskevan riskinarvioinnin perusteella.

Euratom-ohjelman epäsuorien toimien menojen tarkastukset on suoritettava yhdenmukaisesti noudattaen taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteita, jotta voidaan minimoida tarkastuksista osallistujille aiheutuva taakka.

20 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

1. Komissio varmistaa asianmukaisin toimenpitein, että tämän asetuksen mukaisesti rahoitettavia toimia toteutettaessa unionin taloudellisia etuja suojataan petoksia, lahjontaa ja muuta laitonta toimintaa ehkäisevillä toimenpiteillä, tehokkailla tarkastuksilla ja, jos sääntöjenvastaisuuksia havaitaan, perimällä aiheuttomasti maksetut määrät takaisin sekä soveltuvien osin käyttämällä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia hallinnollisia ja taloudellisia seuraamuksia.
2. Komissiolla tai sen edustajilla ja tilintarkastustuomioistuimella on valtuudet tarkastaa kaikkien unionilta tämän asetuksen nojalla varoja saaneiden edunsaajien, hankkijoiden ja alihankkijoiden tilit joko asiakirjojen perusteella tai paikan päällä tehtävin tarkastuksin.

Komission tarkastuksia voidaan tehdä kahden vuoden ajan viimeisen maksun suorittamisen jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.

3. Euroopan petostentorjuntavirasto OLAF voi suorittaa tutkimuksia, muun muassa paikan päällä suoritettavia tarkastuksia ja todentamisia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹⁶ sekä neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96¹⁷ säännösten ja menettelyjen mukaisesti, avustussopimukseen tai avustuspäätökseen taikka Euratom-ohjelman mukaisesti rahoitettuun sopimukseen liittyvän, unionin taloudellisia etuja vahingoittavan petoksen, lahjonnan tai muun laittoman toiminnan osoittamiseksi.

---

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

¹⁷ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

4. Tämän asetuksen täytäntöönpanosta johtuviin yhteistyösopimuksiin kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa, sopimuksiin, avustussopimuksiin ja avustuspäätöksiin on sisällytettävä määräyksiä, joissa nimenomaisesti annetaan komissiolle, tilintarkastustuomioistuimelle ja OLAFille valtuudet tehdä tällaisia tarkastuksia ja tutkimuksia kukin oman toimivaltansa mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1, 2 ja 3 kohdan soveltamista.

IV LUKU

Seuranta ja arviointi

21 artikla **Seuranta**

1. Komissio seuraa vuosittain Euratom-ohjelman täytäntöönpanoa, edistymistä ja tuloksia. Komissio antaa tätä koskevia tietoja 12 artiklassa tarkoitetulle komitealle.
2. Komissio raportoi 1 kohdassa tarkoitetun seurannan tuloksista ja asettaa ne julkisesti saataville.

22 artikla **Arviointi**

1. Arvioinnit on suoritettava riittävän ajoissa, jotta ne voidaan ottaa huomioon päätöksentekoprosessissa.

Komissio tekee viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2022 avoimen menettelyn perusteella valittujen riippumattomien asiantuntijoiden avustuksella jälkiarvioinnin Euratom-ohjelmasta. Tällainen arviointi kattaa toimenpiteiden lähtökohdat, toteutuksen ja saavutukset sekä pitemmän aikavälin vaikutukset ja kestävyys, ja se otetaan huomioon tehtäessä päätöstä myöhemmin toteutettavan toimenpiteen mahdollisesta uusimisesta, muuttamisesta tai keskeyttämisestä.

2. Euratom-ohjelman suorien ja epäsuorien toimien arvioinnit tehdään erillisinä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa arvioinneissa arvioidaan edistystä kohti 3 artiklassa vahvistettuja tavoitteita ottaen huomioon liitteessä II määritellyt asianmukaiset suorituskykyindikaattorit.
4. Jäsenvaltioiden on annettava komissiolle asianomaisten toimenpiteiden seurantaan ja arviointia varten tarvittavat tiedot, kun se on aiheellista ja kun ne ovat saatavilla.
5. Komissio toimittaa 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen arviointien päätelmät ja niitä koskevat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle.

III OSASTO

LOPPU- JA SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

23 artikla

Kumoaminen ja siirtymäsäännökset

1. Kumotaan neuvoston asetus (EU) N:o 1314/2013 1 päivästä tammikuuta 2019.
2. Toimintoja tai toimia, joihin on myönnetty yhteisön rahoitustukea neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1314/2013 mukaisesti, hallinnoidaan edelleen kyseisiin toimintoihin tai toimiin sovellettavien sääntöjen mukaisesti niiden voimassaolon päättymiseen, päätökseen saattamiseen tai sulkemiseen asti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan soveltamista. Neuvoston asetuksella (Euratom) N:o 1314/2013 perustetun komitean jäljellä olevat tehtävät hoitaa tarvittaessa tämän asetuksen 12 artiklassa tarkoitettu komitea.

3. Tämän asetuksen 4 artiklassa tarkoitettu rahoitus voi kattaa myös ne tarvittavat teknisen ja hallinnollisen avun kulut, jotka syntyvät varmistettaessa siirtyminen neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1314/2013 nojalla hyväksytyistä toimenpiteistä Euratom-ohjelmaan.
4. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 140 artiklan 6 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään, asetuksen (EU) N:o 1291/2013 mukaisesti perustetun rahoitusvälineen vuotuiset palautukset, jotka johtuvat tämän asetuksen tai neuvoston asetuksen (Euratom) 1314/2013 nojalla käyttöön asetettujen varojen käyttämättä jättämisestä, osoitetaan Euratom-ohjelmaan.

24 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
